

VITA IKKI HVAR UPP- LÝSINGARNIR ENDA

- Tað ber til at staðfesta, at okkurt gongur fyri seg, men man veit ikki hvat tað er. Tað kann gott vera, at tað eru ósekir upplýsingar um hvussu stór streymnýtslan hevur verið hesa vikuna, men tað kann eisini vera, at tað eru upplýsingar um at nú hevur Per tosa við Pól. Tað sigur Hans Blaasvør, stjóri í KT-húsinum, um ákærurnar móti Huawei um njósning

HALLUR AV RANA

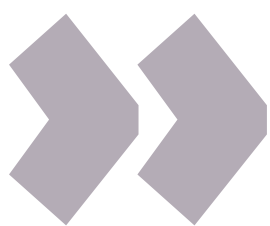
Kinesiska tøkni-fyrirtøkan Huawei er seinasta árið enda í andglettinum, aftaná at fleiri lond hava sett forboð fyri ella avmarka møguleikan hjá felagnum at virka í teirra londum. Tað er serliga í samband við menning av 5G neti, at fleiri lond hava valt at venda kinesisku fyrirkunni bakið, hóast tað annars verður mettt, at hon er fremsta fyrirtøka í heiminum innan 5G tøkni.

Bretland, Kanada, Avstralia og Nýsæland eru millum londini, ið hava fylgt lestinum hjá USA og avmarka atgongdina hjá Huawei til samskiptiskervið. Orsøkin er, at londini stúra fyri, at útgerð hjá felagnum kann verða brúkt at njósnast fyri kinesisku stjórnini.

Amerikanska stjórnin hevur í longri tíð ávarað um, at sambært kinesiskari lóg er fyrirtøkan undirløgd kommunistiska stýrinum og er vandi tí fyri, at útgerðin hjá fyrirkunni kann brúkast at njósnast móti øðrum.

Mennir 5G í Føroyum

Meðan kjakið um hvørt tað er



- Lógin hevur styrkt eftirlitið við upplýsingum og tilbúgviningini á teleøkinum í Danmark og hevur hert krøvini til trygdina hjá donskum telefonfeløgum.

Tað skal nevast, at lógin ikki er galdandi fyri Føroyar og Grønland

trygt at samstarva við Huawei tykist at vinda meira upp á seg fyri hvørja viku í londunum kring okkum, m.a. annað eru fleiri røddir í Norra og Danmark, ið mæla til at steðga samstarvi við felagið, so hava bæði telefonfeløgini í Føroyum valt Huawei sum samstarvsfelaga í royndini at veita 5G til føroyingar.

Bæði Jan Ziskasen, stjóri í Føroya Tele, og Runar Reistrup, stjóri í Hey, hava áður upplýst fyri Miðlahúsinum, at fylgt verður væl við støðuni úti í heimi, men at feløgini hava onga ábendingar fingið um, at nakar vandi er við samstarvinum. Tí heldur tað fram uttan broyting.

Men sambært Hans Blaasvør, stjóri í KT-Húsinum, so er ill-

grunin um njósning ikki tikin úr leysari luft, men er nakað, ið man hevur tosað um leingi.

- Líka síðan 1990 hevur man havt illgruna um, at har er eitt hvørt, ið ikki ruggar heilt rætt hjá Huawei. Man sær tað millum annað í dataferðsluni, har upplýsingar verða sendar í tilvildarlíggum tíðum til ókendar adressur. Dataferðslan er krypterað, so man veit ikki hvørjir upplýsingar verða sendar, men talan er um data frá útgerðini hjá Huawei, ið verður send til Kina, sigur Hans Blaasvør.

Tað at data verður sent frá útgerðini úti í heimi og aftur til Kina nýtist tó ikki merkja, at felagið brúkar útgerðina at njósnast við.

- Til ber at staðfesta, at okkurt gongur fyri seg, men man veit ikki hvat tað er. Tað kann gott vera, at tað eru ósekir upplýsingar um hvussu stór streymnýtslan hevur verið hesa vikuna, men tað kann eisini vera, at tað eru upplýsingar um at nú hevur Per tosa við Pól, sigur stjórnin fyri KT-húsið.

Teldustýrt samfelag

Umframt óttan fyri, at kinesiska stjórnin brúkar útgerðina til at njósna við, so er eisini ein annar vandi, ið fleiri lond hava ein áhuga at verja seg móti.

- Teir kunnu møguliga slökkja útgerðina, og harvið netið, í einari støðu, har tað er ein fyrimunur fyri Kina. Ein slík støðan kann vera ein ósemja, kríggj ella annað, sigur Hans Blaasvør.

Ein slíkur tilburður kann í stóran mun leggja eitt framkomið samfelag lamið, nú tá alt verður meira og meira teldustýrt.

- Samfelagið mennir seg á ein slíkan hátt, at fleiri og fleiri töl verða teldustýrd. Um 10-20 ár kunnu vit vænta, at bilar, køli-skáp, bað, køkur og annað er teldustýrt. Og um undirstøðukervið tá kemur frá einum, ið man ikki hevur fult álit á, so er

man rættiliga viðkvæmur, sigur Hans Blaasvør.

Ymiskar veitarar

Tá samfelagið førkar seg tann vegin, at vit verða alsamt meira knýtt á alnetinum er tað kanska heldur ikki so gott, at vit eru tengd at einum veitara.

- Um man hugsar um trygdina hjá føroysku tjóðini, so hevði verið betri at havt tveir ymiskar veitarar av neti. Ikki bara vegna ákærurnar móti Huawei, men eisini um ein feilur er í útgerðini, ið ger at netið sløknar. Tá er gott at man hevur tvey ymisk net, visir hann á.

Meðan sjóneyka í lötuni verður sett á møguleikan hjá Kina at njósnast gjøgnum kinesiskar fyrirtøkur, so visir Hans Blaasvør á, at tað hoyrir eisini til søguna, at amerikanarar brúka somu kynstur fyri at njósnast móti øðrum.

- Tað handlar eisini um at velja síðu, tí vit vita, at amerikanska fregnartænastur hava brúkt líknandi tól í teirra virksemi at njósnast og fremja sabotasju. Spurningurin er bara, um man vil vera í lummanum hjá kinesarum ella amerikanarum, sigur hann.